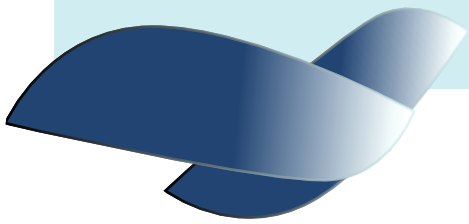

Ihmiskaupan puolivuotis- katsaus 1-6/2025

IHMISKAUPAN UHRIEN
AUTTAMISJÄRJESTELMÄ

Alkuvuosi 2025 tiiviisti

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä kerää tilastoja auttamisjärjestelmään tehdyistä hakemuksista ja tehdyistä päätöksistä. Vuoden 2025 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana hakemuksia saatiin yhteensä 185. Yli puolet hakemuksista tuli joko Maahanmuuttovirastosta tai vastaanottokeskuksista. Uusia asiakkaita otettiin alkuvuonna 88.

Pakkoavioliitto oli ensimmäistä kertaa yleisin hyväksikäytön muoto, kun tarkastellaan kaikkia uusia asiakkaita. Myös seksuaalisen hyväksikäytön määrä kasvoi. Asiakkaaksi otettiin 42 Suomessa uhriksi joutunutta, heistä suurin osa oli pakkotyön uhreja. Suomessa uhriksi joutuneista 71 prosenttia oli naisia.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä ei tee tavoitettavaa työtä. Ihmiskaupan ja hyväksikäytön uhrit tulevat siten ilmi muiden viranomaisten ja toimijoiden kautta. Usein myös uhrit ovat itse suoraan yhteydessä. Auttamisjärjestelmään tehdään hakemuksia (esityksiä), joiden perusteella arvioidaan, onko asiakkuudelle perusteita. Auttamisjärjestelmään otetaan asiakkaaksi vain henkilön omalla suostumuksella, mikäli hänet arvioidaan ihmiskaupan uhriksi ja hän on sen vuoksi auttamistoimien tarpeessa. Uhrien tunnistaminen on avainasemassa. Auttamisjärjestelmä tekee kin paljon tärkeää sidosryhmäyhteistyötä: kouluttaa, ohjaa ja neuvoo uhrien tunnistamisessa ja auttamisessa.

Auttamisjärjestelmä toimii monella kansainvälisellä foorumilla ja useissa verkostoissa koti- ja ulkomailta ihmiskauppaa vastaan. Ihmiskauppaa torjutaan parhaiten yhteistyöllä.

Auttamisjärjestelmä koordinoi kuutta alueellista ihmiskaupan vastaisen työn IKV-verkostoa eri puolilla Suomea. Keväällä järjestettiin viisi työpajaa, joissa tarkasteltiin epäiltyä ihmiskauppaa kuvitteellisten tapausesimerkkien kautta. Työpajoissa pohdittiin alueellista työnjakoa ja tilanteiden etenemistä. Työpajojen tuloksena laaditaan alueelliset palvelukartat yhteystietoineen.

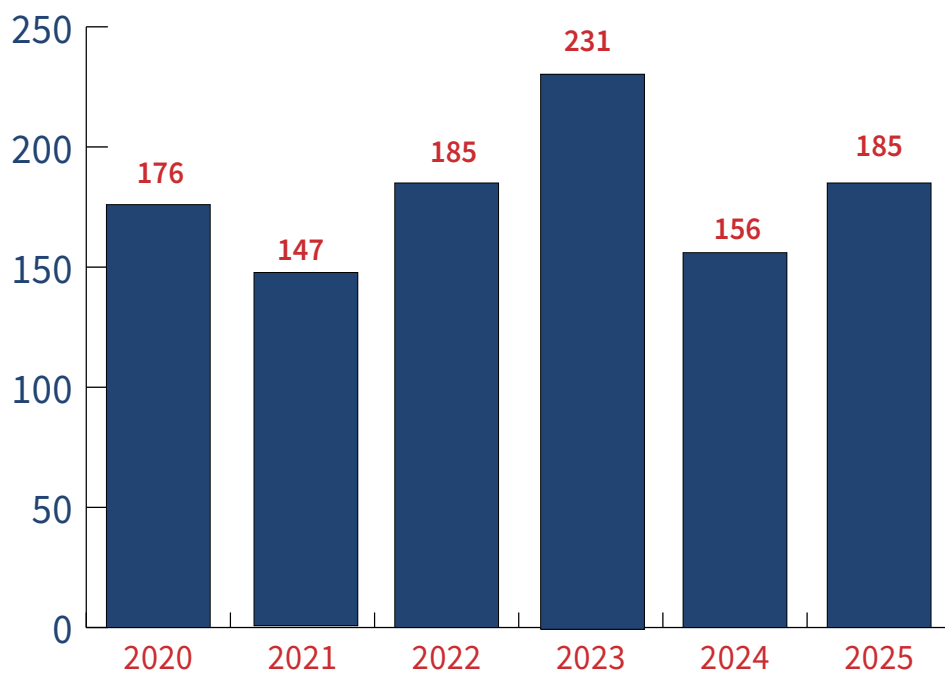
Ihmiskauppa on usein rajat ylittävää rikollisuutta, joten kansainvälinen yhteistyö on hyödyllistä. Verkosto tarjoaa tärkeän alustan tiedon ja kokemusten jakamiseen, ammattilaisten väliseen yhteistyöhön sekä hyvien käytäntöjen kehittämiseen erityisesti uhrien tunnistamisen ja lasten suojelun näkökulmista. On myös tärkeä kertoa uusista ilmiöistä, jotka voivat liikkua maasta toiseen.

Hakemusten määrä tavanomaisella tasolla

Vuoden 2025 ensimmäisen kuuden kuukauden aikana ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään kirjattiin 185 uutta hakemusta. Tämä on varsin tyypillinen määrä tällä vuosikymmenellä. Kuuden viimeisen vuoden tammi-kesäkuussa tehtyjen hakemusten keskiarvomäärä on ollut 180 hakemusta, joten tilastollisesti alkuvuosi ei ole poikkeava. Hakemusten kokonaismäärä kasvoi kuitenkin edellisvuoden samaan jaksoon verrattuna lähes 19 %.

Kuvaajassa hakemusten määrät vuosien 2020–2025 ensimmäisten kuuden kuukauden osalta.

Kaikki hakemukset 1–6 / 2020–2025

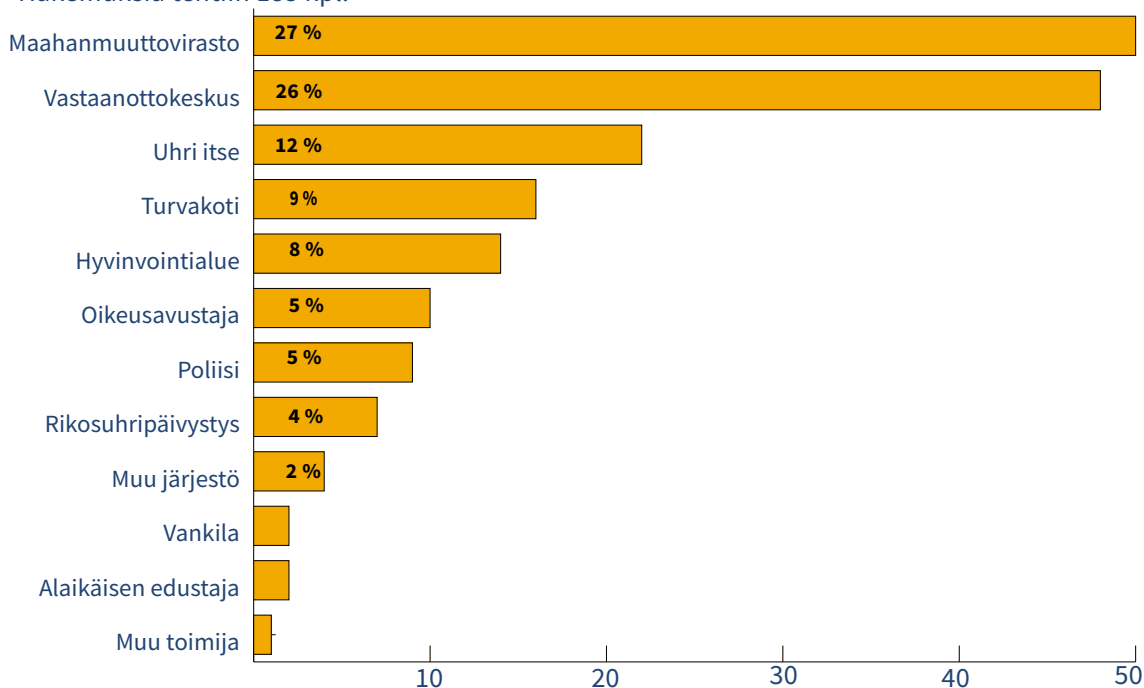
185 uutta hakemusta alkuvuonna 2025

Auttamisjärjestelmään tulee hakemuksia monelta sidosryhmältä, jotka kohtaavat hyväksikäytön uhriksi joutuneita ja osaavat tunnistaa ihmiskauppaviitteitä. Kunkin toimijan resurssitilanne, alueelliset erot tai esimerkiksi isot rikostapaukset vaikuttavat hakemusmääriin. Siksi vuositasolla luvuissa on eroja, eivätkä ne ole täysin vertailukelpoisia. Myös uhrit itse hakeutuvat auttamisjärjestelmään.

Taulukossa esitetään kunkin tahon tekemät hakemukset kappalemäärittäin. Lisäksi on laskettu hakemuksia tehneiden tahjojen prosenttiosuudet kaikista hakemuksista.

Auttamisjärjestelmään hakemuksia tehneet tahot vuonna 2025 (6 kk)

Hakemuksia tehtiin 185 kpl.

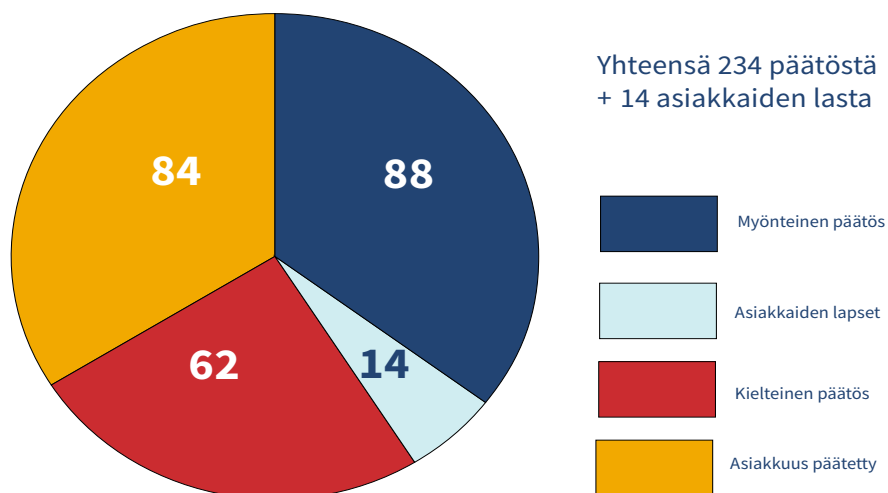

Enemmistö hakemuksista tuli edellisvuoden vastaavan ajanjakson tavoin Maahanmuuttovirastosta (50 hakemusta) ja vastaanottokeskuksista (48). Uhrien itse tekemien hakemusten prosenttiosuus laski edellisvuodesta, mutta hakemusten kappalemäärä oli sama kuin edellisvuoden vastaavana aikana (22). Hyvinvointialueiden ja poliisin tekemien hakemusten prosenttiosuudet olivat hienoisessa nousussa. Turvakodeista tuli 22 hakemusta (edellisvuonna 16) ja niistä yhdeksän Monika-Naiset liitosta. Rikosuhripäivystyksestä tuli seitsemän hakemusta (edellisvuonna 2). Hakemusten kokonaismäärän kasvu vaikuttaa prosenttiosuuksiin.

Päätöksiä auttamisjärjestelmän asiakkuudesta tehtiin alkuvuonna yhteensä 234 (edellisvuonna 222). Niistä 41 % oli myönteisiä (mukaan luettuina asiakkaiden lapset) ja 25 % kielteisiä. Loput päätökset koskivat järjestelmästä poistamisia eli asiakkuuden päättymisiä. Kielteisten päätösten osuus laski edellisvuodesta merkittävästi (alkuvuonna 2024 osuus oli 61 %). Kielteisen päätöksen saivat hakijat, joilla ei ollut auttamisjärjestelmän asiakkuuteen perusteita, kuten esimerkiksi ihmiskaupan uhrin asemasta johtuvaa avuntarvetta, tai kyseessä ei ollut ihmiskauppa, vaan esimerkiksi lievempi työperäinen hyväksikäyttö. Yksittäisiä hakemuksia hylättiin, koska henkilön kertomuksen ei katsottu olevan luotettava.

Auttamisjärjestelmän resursseja kohdistettiin myös asiakkuudesta poistamiseen. Järjestelmässä on ollut henkilöitä, joilla ei enää ole tarvetta tai perusteita asiakkuudelle. Poistamispäätöksiä tehtiin 84 (edellisvuonna 45). Yleisimpinä syinä olivat asiakkaan auttamistoimien tarpeen päättyminen ja asiakkaan poistuminen maasta. Asiakkuus järjestelmässä voidaan päättää myös asiakkaan omasta toiveesta.

Auttamisjärjestelmässä tehdyt päätökset 2025 (6 kk)

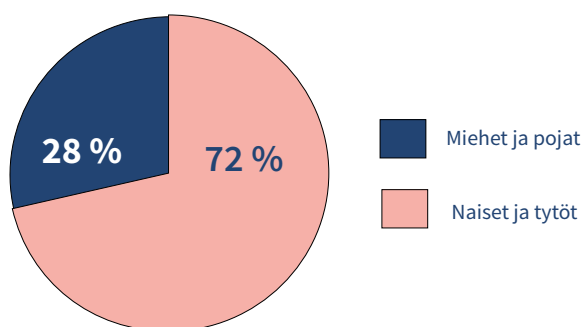
Tarkastelujakson päättyessä (30.6.) ratkaisua odotti 75 hakemusta. Niistä 62 oli viranomaisen tekemiä hakemuksia, pääosin Maahanmuuttovirastosta (34) ja vastaanottokeskuksista (26). Näiden tekemät hakemukset koskevat tavallisesti ulkomailla uhriksi joutuneita henkilöitä, joihin ei kohdistu Suomessa turvauhkaa ja jotka ovat jo vastaanottopalveluiden piirissä. Siksi nämä hakemukset odottivat akuutimpien hakemusten käsittelyä.

Kiireelliset tapaukset käsitellään 0–3 vuorokaudessa ja ripeästi käsiteltävät kahdessa viikossa. Alaikäisiä ihmiskaupan uhreja koskevat hakemukset käsitellään aina viipymättä.

Alkuvuoden 2025 uudet asiakkaat

Uudet asiakkaat 2025 (6 kk)

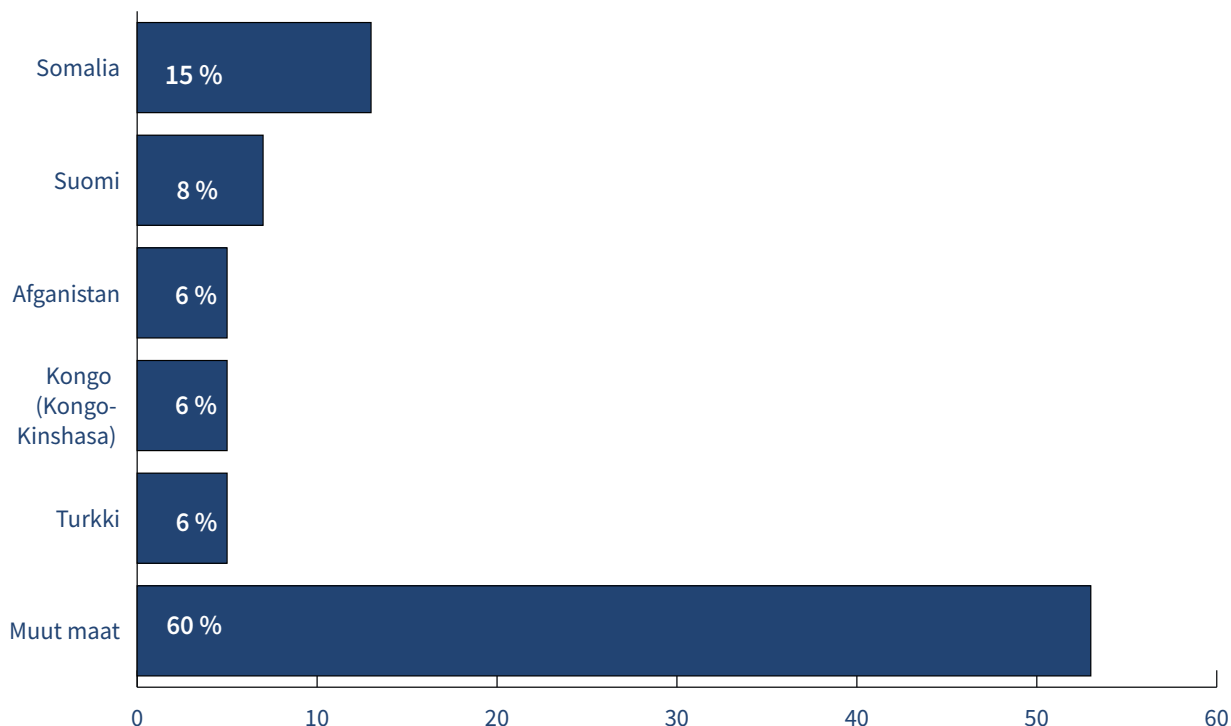
82 aikuista, 6 alaikäistä

Vuonna 2025 järjestelmään hyväksyttiin 88 uutta asiakasta (edellisvuonna 69), joista yli kaksi kolmasosaa oli naisia ja tyttöjä, sekä 14 asiakaskaiden lasta (yhteensä 102 henkilöä). Asiakkaista noin 7 % oli alaikäisiä, 39 % oli iältään 18–29-vuotiaita, 38 % 30–39-vuotiaita, 14 % 40–49-vuotiaita ja 2 % 50–59-vuotiaita. Yksi asiakas oli tätä vanhempi.

Uudet asiakkaat edustivat 35 eri kansalaisuutta. Taulukon muissa maissa (60 %) ovat kaikki ne kansalaisuudet, joita oli vähemmän kuin viisi henkilöä. Suomalaisten uhrien määrä uusissa asiakkaissa kaksinkertaistui edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna.

Uusien asiakkaiden (yht. 88) kansalaisuudet vuonna 2025 (6 kk)

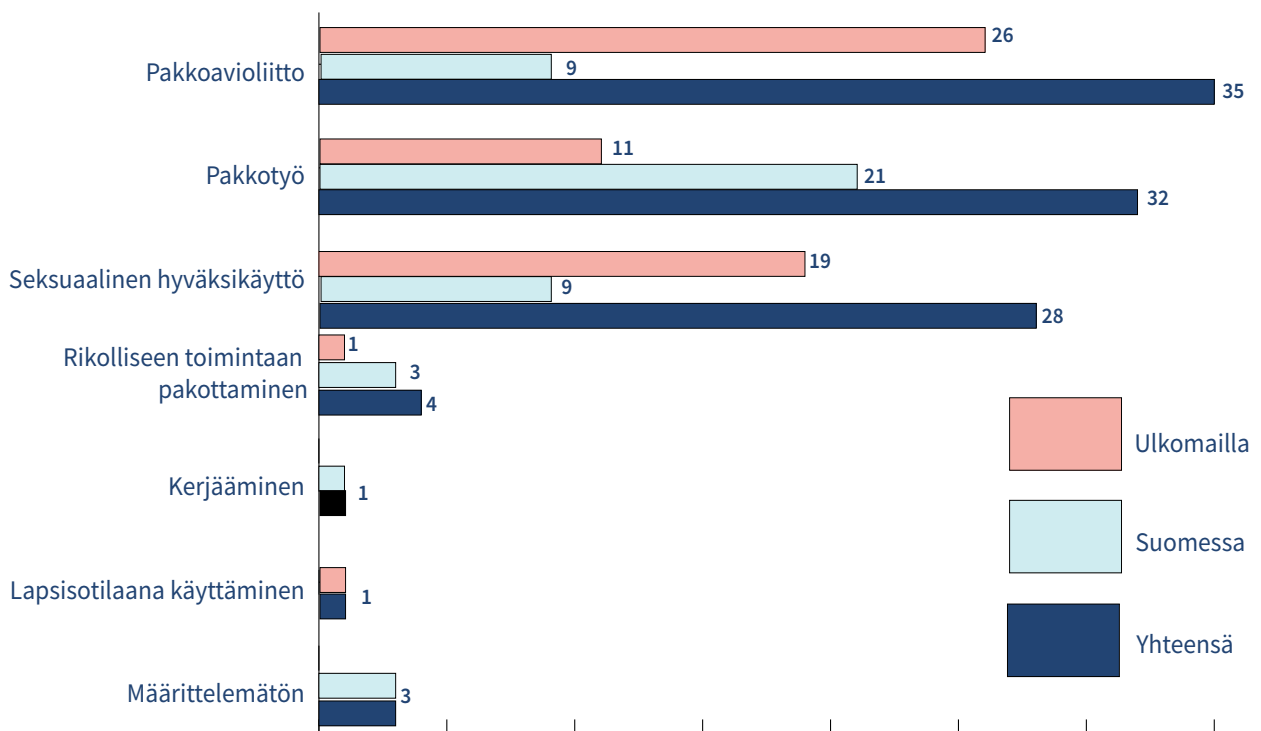

Pakkoavioliitto yleisin hyväksikäytön muoto

Pakkoavioliitto oli alkuvuonna 2025 yleisin ihmiskaupan muoto kaikkien tapausten osalta. Pakkoavioliitto oli hyväksikäytön muoto 34 prosentissa tapauksista, pakkotyön osuus oli 31 % ja seksuaalisen hyväksikäytön 27 %. Rikolliseen toimintaan pakottaminen hyväksikäyttömuotona on kasvanut tilastoissa. Näiden uhrien määrä on kuitenkin edelleen pieni muihin hyväksikäyttömuotoihin verrattuna.

Ihmiskaupan uhri saattaa joutua kokemaan monenlaista hyväksikäyttöä. Auttamisjärjestelmä tilastoi ensisijaisen hyväksikäyttömuodon lisäksi toissijaisen muodon, mikäli uhriin on kohdistunut useampaa kuin yhtä ihmiskaupan muotoa. Tilastossa oli alkuvuonna 104 ihmiskauppatapahtumaa, kun asiakkaita oli 88.

Hyväksikäytön muodot 2025 (6 kk)

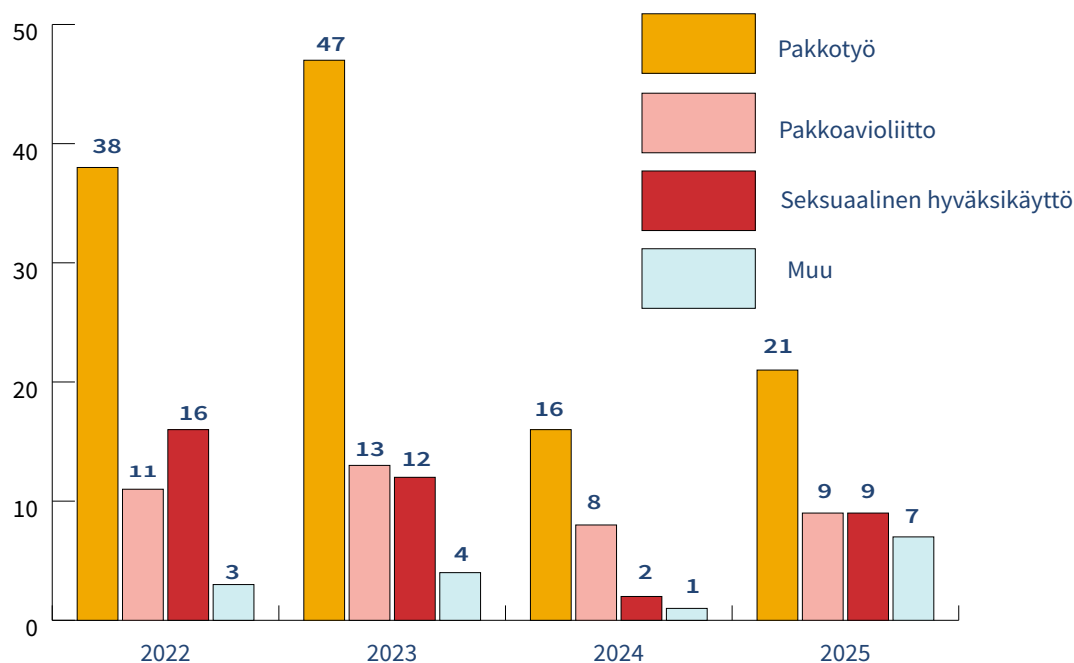
Tarkasteltaessa vain ensisijaista hyväksikäytön muotoa prosenttiosuudet ovat käytännössä samat. Pakkoavioliittojen prosenttiosuus on tällöin 33 %, pakkotyön 31 % ja seksuaalisen hyväksikäytön 27 %. Näiden kolmen hyväksikäyttömuodon väliset erot olivat tilastokaudella pienentyneet edellisvuosien vertailukausiin nähden. Seksuaalista hyväksikäyttöä oli aiempaa enemmän.

Suomessa tapahtunut hyväksikäyttö

Alkuvuonna 2025 auttamisjärjestelmän uusista asiakkaista 42 oli joutunut ihmiskaupan uhriksi Suomessa (edellisvuoden vastaavana jaksona 27). Heistä 30 oli naisia ja 12 miehiä. Henkilöt edustivat 24 kansalaisuutta. Uhreissa oli seitsemän Suomen kansalaista, muuten uhreja oli alle viisi kustakin kansalaisuudesta, joten heistä ei anneta yksilöityä tietoa.

Kuvaaja esittää alkuvuoden tilastot neljän vuoden ajalta (tammi-kesäkuu vuosina 2022–2025).

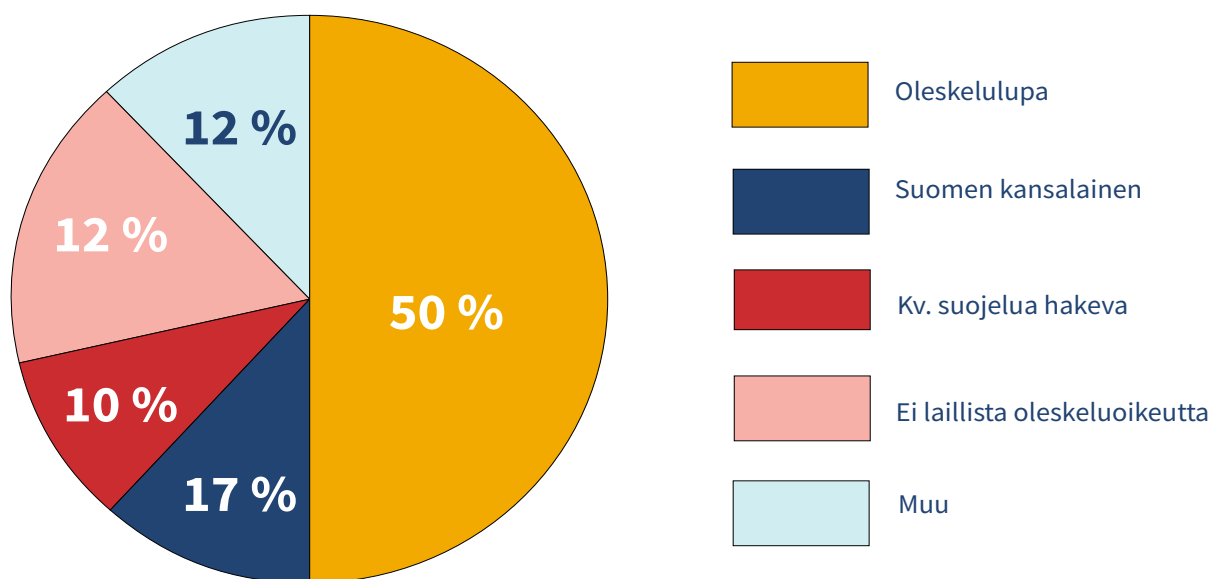
Suomessa uhriksi joutuneiden hyväksikäyttötyyppi 1–6 / 2022–2025

Suomessa uhriksi joutuneiden uusien asiakkaiden määrä oli edellisvuotta suurempi. Hyväksikäyttömuotojen väliset määrälliset erot ovat pienentyneet. Sekä määrissä että prosenttiosuuksissa pakkotyö oli edelleen Suomessa uhriksi joutuneiden yleisin hyväksikäytön muoto. Alkuvuonna 2025 pakkotyön osuus kaikista tapauksista oli 46 % (alkuvuonna 2024 59 %). Pakkoavioliittojen osuus oli alkuvuonna 20 % Suomessa tapahtuneista hyväksikäyttötapauksista (2024 30 %). Hie-man yli puolessa tapauksista liitto oli solmittu ulkomailla, mutta jatkui Suomessa. Loput liitot oli solmittu tai yritetty pakottaa solmimaan Suomessa. Seksuaalisen hyväksikäytön tapauksia oli ai-empaa enemmän ja niiden osuus oli 20 % (2024 7 %) Suomessa uhriksi joutuneista. Näissä lu-vuissa ovat mukana kaikki ihmiskauppatapahtumat (46). Osa asiakkaista on kokenut useampaa hyväksikäytön muotoa.

Suomessa alkuvuonna ilmi tulleista pakkotyötapauksista suurin osa oli ravitsemusalalta. Pakkotyötä teetettiin myös rakennuslalla, kauneus- ja hyvinvointialalla, kotitaloustyössä, siivouslalla sekä kiinteistön- ja maisemanhoidossa. Naisia oli huomattavasti miehiä enemmän uhrien joukossa ja heillä pakkotyö, pakkoavioliitto ja seksuaalinen hyväksikäyttö olivat yleisimpiä hyväksikäytön muotoja. Miehillä yleisin hyväksikäytön muoto oli pakkotyö.

Suomessa uhriksi joutuneet oleskeluoikeuden mukaan 2025 (6 kk)

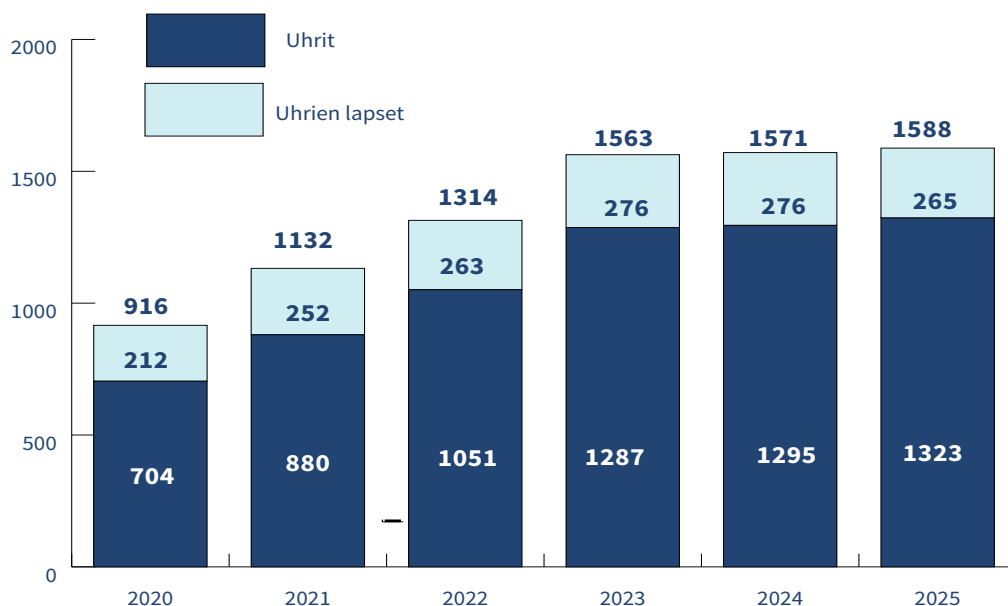
Edellisvuosien tapaan isolla osalla hyväksikäytetyistä oli Suomessa oleskelulupa (alkuvuonna 2024 osuus oli 59 %). Suurin osa heistä oli Suomessa työntekijän oleskeluluvalla, osa perhesiteen perusteella. Suomen kansalaisten prosenttiosuus on kasvanut edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta, jolloin osuus oli 15 %. Muu-kategoriassa on rekisteröitymättömiä EU-kansalaisia tai kausityöluvalla Suomessa olevia.

Oleskeluluvalla Suomessa oleskelevien ihmisten joutuminen ihmiskaupan uhriksi on huolestuttava ilmiö, joka on jatkunut pitkään. Perhesiteen perusteella Suomeen tulleista osa on joutunut pakkoavioliiton uhriksi. Työntekijän oleskeluluvalla Suomeen tulleen on saatettu teettää työtä huonoissa olosuhteissa ja huonoilla ehdoilla.

Kaikki asiakkaat, yhteenveto 30.6.2025

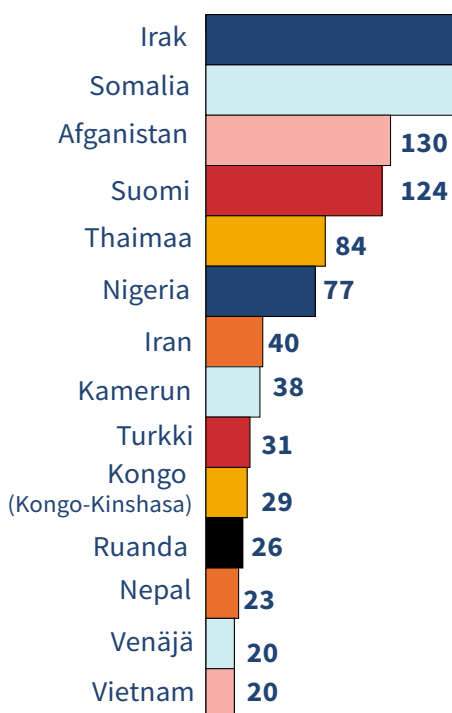
Auttamisjärjestelmässä oli kesäkuun lopussa 1 588 henkilöä, joista tunnistettuja uhreja oli 1 323 ja heidän alaikäisiä lapsiaan 265. Alaikäisiä uhrien joukossa oli 21, ja 84 oli otettu järjestelmän piiriin alaikäisenä. Noin 62 % ihmiskaupan uhreista oli naisia.

Kaikki asiakkaat 2020–2025, tilanne 30.6.2025

Ihmiskaupan uhri, jolla ei ole lainmukaista oleskeluoikeutta Suomessa, voi saada harkinta-ajan, jonka avulla hän voi laillisesti olla Suomessa. Harkinta-ajan kesto voi olla 1–6 kuukautta, eikä sitä voi uusia. Auttamisjärjestelmä antoi alkuvuoden 2025 aikana seitsemän ihmiskaupan uhrin harkinta-aikaa asiakkailleen. Harkinta-aikojen kestot olivat 2–6 kuukautta.

Yleisimmät kansalaisuudet 30.6.2025

10–19 henkeä / kansalaisuus:

Marokko, Syyria, Tunisia, Kiina, Eritrea, Filippiinit, Gambia, Uganda, Kolumbia, Bangladesh, Pakistan

Alle 10 henkeä / kansalaisuus:

Ukraina, Kenia, Bulgaria, Etiopia, Ghana, Sudan, Angola, Egypti, Intia, Norsunluurannikko, Sri Lanka, Venezuela, Senegal, Sierra Leone

Lisäksi 39 kansalaisuutta, joita edustaa alle 4 henkeä, ja 9 henkilöä, joiden kansalaisuus tuntematon tai sitä ei ole.

Yhteensä 78 eri kansalaisuutta

Kaikista asiakkaista EU-kansalaisuuksia ovat Suomen (124) lisäksi Bulgaria (7), Kreikka, Romania, Espanja, Italia ja Viro. Osa Suomen kansalaisista on saanut kansalaisuuden vasta auttamisjärjestelmän asiakkuuden alkamisen jälkeen. Asiakkaaksi otettaessa kansalaisuus on siten ollut jokin muu. Tämä tilasto kertoo ajankohtaisen tilanteen auttamisjärjestelmän asiakkaiden kansalaisuuksista tarkastelujakson päättyessä (30.6.2025).

Alkuvuonna 2025 ei tullut uusia ukrainalaisia asiakkaita. Aiempina vuosina asiakkaiksi tulleita Ukrainan kansalaisia on yhdeksän. Heistä yli puolet on tullut asiakkaaksi ennen hyökkäyssotaa. Tyyppillisimmin kyseessä ovat olleet työvoiman hyväksikäyttöön liittyvät syyt.

Yhteistyössä ihmiskauppaa vastaan

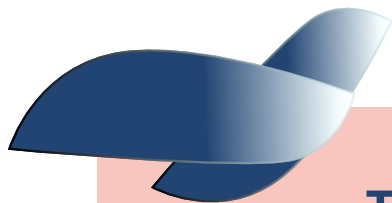
Auttamisjärjestelmä toimii monella kansainvälisellä foorumilla ja useissa verkostoissa koti- ja ulkomailla ihmiskauppaa vastaan. Ihmiskauppaa torjutaan parhaiten yhteistyöllä.

Ihmiskauppa on usein rajat ylittävää rikollisuutta, joten kansainvälinen yhteistyö on hyödyllistä. Verkosto tarjoaa tärkeän alustan tiedon ja kokemusten jakamiseen, ammattilaisten väliseen yhteistyöhön sekä hyvien käytäntöjen kehittämiseen erityisesti uhrien tunnistamisen ja lasten suojelun näkökulmista. On myös tärkeä kertoa uusista ilmiöistä, jotka voivat liikkua maasta toiseen.

Tutkimusten mukaan ihmiskaupan uhriksi joutuneita lapsia ei tunnisteta riittävästi. He voivat olla sosiaali- ja terveyspalveluiden piirissä, mutta hyväksikäyttö jää usein huomaamatta, mikä lisää uudelleen uhriksi joutumisen riskiä. Todellinen uhrien määrä saattaa siten olla suurempi kuin viralliset tilastot osoittavat, ja hyväksikäytön muodot ovat moninaisempia kuin aiemmin on ymmärretty.

Auttamisjärjestelmä koordinoi kuutta alueellista ihmiskaupan vastaisen työn IKV-verkostoa eri puolilla Suomea: Tampereella, Turussa, Oulussa, Pohjanmaalla, Etelä-Karjalassa ja Pohjois-Savossa. Verkostojen jäsenistö on moniammatillinen, ja mukana on esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia, poliiseja, lakimiehiä, vastaanottokeskusten työntekijöitä, seurakuntien edustajia sekä toimijoita Rajavartiolaitoksesta, aluehallintovirastoista, nuorisotyöstä ja järjestöistä.

Keväällä järjestettiin viisi työpajaa, joissa tarkasteltiin epäiltyä ihmiskauppaa kuvitteellisten tapausesimerkkien kautta. Ensimmäinen tapaus käsitteli pakkoavioliittoa ja toinen pakkotyötä marjatilalla. Työpajassa pohdittiin alueellista työnjakoa ja tilanteiden etenemistä. Osallistujat arvosivat yhdessä tekemistä, palveluiden järjestämisvastuiden selkiyttämistä ja tiedon jakamista eri toimijoiden kesken. Työpajojen tuloksena laaditaan alueelliset palvelukartat yhteystietoineen.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä lyhyesti

Vuodesta 2006 toiminut **ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä** on ihmiskaupan kansallinen osaamiskeskus ja asiantuntijaviranomainen. Sen toiminnasta vastaa Joutsenon vastaanottokeskus, joka on osa Maahanmuuttovirastoa. Auttamisjärjestelmällä on kolme toimipistettä (Lappeenranta, Helsinki ja Tampere).

Auttamisjärjestelmän tehtävä on auttaa ihmiskaupan uhriksi joutuneita henkilöitä ja heidän alaikäisiä lapsiaan sekä ihmiskaupparikoksen tutkinnassa avustavia henkilöitä. Se auttaa yhdenvertaisesti sekä suomalaisia että ulkomaalaisia ihmiskaupan uhreja. Asiakkaalla on oikeus tarpeensa mukaisesti saada neuvontaa ja ohjausta, sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluita, vastaanottorahaa tai toimeentulotukea, turvallinen majoitus sekä tulkki- ja käännöspalveluita. Jos asiakas haluaa palata kotimaahansa, hän saa tukea turvalliseen vapaaehtoiseen kotiinpaluuseen. Asiakkaalle voidaan antaa oikeudellista neuvontaa ja apua.

Annettavan avun ja palveluiden järjestäminen on hajautettu eri toimijoille. Käytännön toteutus riippuu hakijan oleskeluoikeudesta. Mikäli hänellä ei ole kotikuntaa Suomessa, hän saa palvelunsa auttamisjärjestelmästä. Turvapaikanhakijat saavat peruspalvelunsa vastaanottokeskuksista ja lisäksi ohjausta ja neuvontaa sekä tarvittaessa palveluita auttamisjärjestelmästä. Jos asiakkaalla on kotikunta Suomessa, hän saa palvelunsa hyvinvointialueelta. Lisäksi hän voi saada auttamisjärjestelmästä neuvontaa. Palvelujen saaminen auttamisjärjestelmästä päättyy, kun avun tarve loppuu, jos ihmiskaupan uhri poistuu maasta tai haluaa päättää asiakkuutensa. Järjestelmässä on siksi vaihtuvuutta vuosittain.

**Auttamisjärjestelmä ylläpitää valtakunnallista ihmiskauppa.fi-sivustoa sekä
24/7 päivystävää infopuhelinta numerossa 0295 463 177.**

Lisätiedot: Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä

Katri Lyijynen
Apulaisjohtaja
0295 463 223

katri.lyijynen@migri.fi

Terhi Tafari
Ylitarkastaja, tiiminvetäjä
0295 463 240

terhi.tafari@migri.fi